

Notat

Til Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen

Orientering om afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet vedr. rørlægning af vandløb ved Byggeriet Fælledby, Vejlands Kvarter

22-05-2026

Sagsnummer I F2
2026 - 11663

Dokumentnummer i F2
261850

Sagsnummer eDoc
2026-0177937

Resume

Klima-, Miljø- og Teknikudvalget orienteres om, at Miljø- og Fødevareklagenævnet har ophævet og hjemvist forvaltningens afgørelse vedrørende rørlægningen af et privat vandløb ved Fælledby til fornyet behandling. Nævnet har modsat kommunen vurderet, at rørlægningen er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven og at der dermed skulle have været VVM-screenet. Bygherre er orienteret om, at de skal ansøge om VVM-screening, hvis de ønsker at fastholde projektet.

Sagsfremstilling

Den 24. juli 2025 meddelte forvaltningen tilladelse efter vandløbsloven til rørlægning af en del af et privat vandløb langs Vejlands Allé i forbindelse med anlæggelsen af en ny adgangsvej til byggeriet Fælledby.

Rørlægningsprojektet er en ændring ift. det, der er givet tilladelse til i VVM-tilladelsen af 11. februar 2021 på baggrund af miljøkonsekvensrapporten for Vejlands Kvarter. Tilladelsen efter vandløbsloven indeholdt en afgørelse om, at projektet ikke krævede VVM-screening efter miljøvurderingslovens regler. Forvaltningens vurderingen var, at ændringen ikke vil have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet og dermed ikke forudsætter ny VVM-ansøgning ift. den allerede gennemførte miljøkonsekvensrapport for Vejlands Kvarter (2020).

Begge afgørelser blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Amager Fælleds Venner.

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 18. maj 2026 ophævet afgørelsen og hjemvist sagen til fornyet behandling. Nævnet er ikke enig i forvaltningens vurdering af, at rørlægningen ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven. Herunder er nævnet uenig i forvaltningens vurdering af, at der ved gennemførelse af projektændringen ikke ville være nogen væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet i forhold til den allerede udarbejdede miljøkonsekvensrapport for Vejlands Kvarter og den givne VVM-tilladelse.

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

I sin vurdering gennemgik forvaltningen bygherres oplysninger, bl.a. om sandsynligheden for påvirkning af biologiske værdier i vandløbet, og fandt ikke grundlag for at rørlægningen isoleret set ville være omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven. Forvaltningen bemærker, at vandløbet ikke er målsat efter vandmiljøplanerne eller omfattet af beskyttet af §3 i naturbeskyttelsesloven. Nævnet mener heroverfor, at det ikke kan udelukkes, at der kan være en skadelig påvirkning af lokal flora og fauna i anlægsperioden. Dermed konkluderer nævnet, at rørlægningen var omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven og at der derfor skulle have været foretaget en VVM-screening af projektændringen. Som afledt konsekvens, er tilladelsen efter vandløbsloven ligeledes ugyldig, da der skal foreligge en afgørelse efter miljøvurderingsloven.

Videre forløb

Forvaltningen har orienteret bygherre om afgørelsen og om, at de skal ansøge om en VVM-screening af projektet, såfremt de ønsker at fastholde det.

Bilag

1: Afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet (25/08251)

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**Miljø- og
Fødevareklagenævnet**

NÆVNEHUS

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING af afgørelse i sag om afgørelse at om rørlægning af del af privat vandløb i Københavns Kommune ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING af tilladelse til rørlægning af del af privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej i Københavns Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens¹ § 2, jf. § 49, stk. 1, og vandløbslovens² § 17, § 47, § 48 og § 49, jf. § 80.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Københavns Kommunes afgørelse af 30. juni 2025 om, at projekt for rørlægning af del af privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej til Fælledby ved Vejlands Allé på matr.nr. 1aa og 182c Eksercerpladsen, København, ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven og hjemviser sagen til fornyet behandling i Københavns Kommune.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver desuden Københavns Kommunes afgørelse af 30. juni 2025 om tilladelse til rørlægning af del af privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej til Fælledby ved Vejlands Allé på matr.nr. 1aa og 182c Eksercerpladsen, København, og hjemviser sagen til fornyet behandling i Københavns Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og

¹ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurderinger.

² Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

Fødevareklagenævnet³ og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.⁴ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

⁴ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 24. juli 2025 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Amager Fælleds Venner, der er repræsenteret ved advokat. Klager har den 30. januar 2026 indsendt supplerende bemærkninger.

Klager har navnlig anført, at

- projektændringerne både i sig selv og sammen med de øvrige projektændringer er tilstrækkelige væsentlige til, at tilladelse ikke kan gives uden en fuld miljøkonsekvensvurdering af det samlede projekt,
- der er truffet en screeningsafgørelse, som ikke er fyldestgørende, da der ikke er en samlet vurdering af projektet omfattet af § 25-tilladelsen af 11. februar 2021 med efterfølgende projektændringer,
- screeningsafgørelsen indeholder afværgeforanstaltninger,
- kommunens vurderingen i forhold til bilag IV-arter er utilstrækkelig,
- væsentlighedsvurdering for Natura 2000-område N143, Vestamager og havet syd for, ikke er tilstrækkeligt begrundet, og
- kommunens vurderingen af vandmiljøet er mangelfuld.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3. På baggrund af de fremsendte klageskrivelsers væsentlige omfang er de ikke gengivet i deres fulde længde i afgørelsen. Både klagen og de supplerende klageskrivelser er indgået i nævnets behandling af sagen i deres helhed.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Københavns Kommune traf den 11. februar 2021 afgørelse om § 25-tilladelse til etablering og drift af byudvikling af Vejlands Kvarter.

Byudviklingen af Vejlands Kvarter har et areal på ca. 18,1 ha og omfatter etablering af en bydel med primært boliger, folkeskole, idrætshal og daginstitutioner på i alt 219.000 etagemeter. Herudover vil projektet blive tilsluttet til det overordnede vejnet via det signalregulerede kryds Vejlands Alle/Center Boulevard, hvor det er nødvendigt med en større ombygning, og ved en udkørsel fra området til Vejlands Alle, hvor det kun er muligt at foretage højresving.

2.2 De påklagede afgørelser

Københavns Kommune har den 30. juni 2025 truffet afgørelse om tilladelse til rørlægning af en del af et privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej til Fælledby ved Vejlands Allé på matr.nr. 1aa og 182c Eksercerpladsen, København.

Københavns Kommune har den 30. juni 2025 også truffet afgørelse om, at rørlægningen på matr. nr. 1aa og 182c Eksercerpladsen, København, ikke er omfattet af miljøvurderingslovens regler. Forbindelsesvejen over Ho-

vedgrøften Syd indgår i plangrundlaget og miljøkonsekvensrapporten. Rørlægningen er en ændring af projektet, der er miljøkonsekvensvurderet, som følge af, at anlægsmetoderne for broen er ændret i forbindelse med detaljeringen heraf. Kommunen har vurderet, at rørlægningen ikke har skadelige indvirkninger på miljøet, hvorfor ændringerne ikke skal screenes efter miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13, litra a, om ændringer eller udvidelser af projekter, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Det fremgår af tilladelsen til rørlægningen efter vandløbsloven, at der skal rørlægges 34 m af et vandløb langs Vejlands Allé i forbindelse med anlæggelsen af en ny adgangsvej til det nye boligområde Fælledby, og at en eksisterende rørlægning skal udvides med 10 m i forbindelse med udvidelse af den eksisterende adgangsvej. Desuden omfatter tilladelsen en midlertidig tilladelse til afspærring og overpumpning af vandløbet i forbindelse med anlægsarbejdet. Den nye rørlægning får en dimension på Ø1000 mm og en ovenbredde på 8 m med kørebane og rabat, mens den eksisterende rørledning får en direkte forlængelse med en diameter på Ø600 mm. I begge rør anlægges den indvendige bund i bunden af den eksisterende grøft. Det fremgår videre af tilladelsen, at der afgraves ca. 200 mm bund i grøften, som erstattes af et udjævningslag af nøddesten pakket ind i geotekstil, før der lægges betonrør. Det fremgår også, at der bygges et 400 mm støttelag af komprimeret sand og grus, ligesom der vil være en opfyldning omkring røret med kohæsionsjord, og ind- og udløb sikres med natursten.

Derudover fremgår det af tilladelsen, at under anlægsarbejdet afspærres grøften både op- og nedstrøms for arbejdsområdet med bigbags fyldt med sand og dækket af presenninger. Arbejdsområdet bliver tørlagt, og der etableres to pumper til overpumpning og håndtering af lave og høje afstrømninger, ligesom udpumpningsstedet nedstrøms arbejdsområdet erosionssikres med fibertex-dug. Desuden etableres et overløb i afspærringen ca. 10 cm over normal vandstand i grøften, så vandet kan løbe uhindret over afspærringen og til byggegruben, hvis vandstanden overstiger kapaciteten.

Derudover fremgår det af tilladelsen, at projektet ikke omfatter udledninger af forurenende stoffer. Det er også beskrevet, at selve vandløbet er kendetegnet ved at have svag strøm og rørsump uden egentlig vandplanter. Videre er brinkerne og arealerne omkring vandløbet primært domineret af slåenkrat og skvalderkål med forekomst af japansk pileurt uden områder med kvas-, sten- eller grenbunker eller områder med et tykt lag førne eller dødt ved.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at projektændringerne både i sig selv og sammen med øvrige projektændringer er så væsentlige, at der ikke kan gives tilladelse uden en fuld miljøkonsekvensvurdering af det samlede projekt. Endvidere har klager anført, at miljøpåvirkningerne ved ændringen af rørføringen

sammenholdt med de andre projektændringer udgør arbejder og indgreb, som påvirker områdets miljømæssige forhold væsentligt, hvilket kræver en fornyet miljøkonsekvensvurdering efter miljøvurderingslovens § 28. Ifølge klager er § 25-tilladelsen ikke længere fyldestgørende, idet Københavns Kommunes tilladelser til projektændringer indebærer modificering af § 25-tilladelsens oprindelige vilkår.

Det er klagers opfattelse, at Københavns Kommune har truffet en screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21. Klager har i den forbindelse anført, at screeningsafgørelsen ikke har kunnet træffes på baggrund af bygherrens ansøgning, da det har været nødvendigt med omfattende yderligere miljøundersøgelser, som ikke kan rummes inden for rammerne af en screeningsafgørelse. Klager har yderligere anført, at screeningsafgørelsen indeholder afværgeforanstaltninger, hvilket godtgør, at miljøvurderingslovens krav om en fuld miljøkonsekvensvurdering med tilhørende proces og inddragelse af berørte myndigheder og offentlighed skal iagttages. Desuden har klager anført, at projektændringer i sig selv udgør afværgeforanstaltninger, som ikke kan fastsættes ved en screeningsafgørelse, men kun ved en ny § 25-tilladelse.

Endvidere har klager anført, at screeningsafgørelsens habitatvurdering i forhold til bilag IV-arter er utilstrækkelig, da vurderingen ikke tager højde for projektets, herunder projektændringernes, miljøkonsekvenser og påvirkning af den økologiske funktionalitet for bilag IV-arternes yngle- og rasteområder på Amager Fælled. Videre har klager anført, at det udgør en væsentlig retlig mangel, at det ikke er undersøgt nærmere, hvorvidt forurenede regnvand fra projektområdet kan påvirke det omgivende miljø, herunder yngle- og rasteområder. Desuden har klager anført, at de flere gange har henvendt sig til Københavns Kommune for at inddrage udstrømningen af forurenede vand fra byggeområdet i sagsbehandlingen. Hertil har klager anført, at ifølge praksis fra EU-Domstolen har kommunen pligt til at foretage yderligere undersøgelse på baggrund af borgeres henvendelser.⁵

Klager har yderligere anført, at den oprindelige § 25-tilladelse ikke tager højde for ny viden om hydrologiske forhold, som medfører, at der nu er væsentlige miljøpåvirkninger, der kræver ændringer i § 25-tilladelsens vilkår.

Derudover har klager anført, at væsentlighedsvurderingen vedrørende Natura 2000-området N143 er utilstrækkelig begrundet, herunder i forhold til den kumulative vurdering. Klager har anført, at væsentlighedsvurderingen skal omfatte projektændringerne omfattet af screeningsafgørelsen og alle de øvrige projektændringer.

Klager har herudover anført, at vurderingen vedrørende vandmiljøet er mangelfuld, da det ikke kan afvises, at projektet i sig selv eller sammen

⁵ EU-Domstolens afgørelse af 6. marts 2025 C-41/24, 10. afd., sag C-41/24, Waltham Abbey Residents Association, præmis 52.

med de øvrige projektændringer kan medføre udledninger af forurenende stoffer, som påvirker Nordlige Øresunds kvalitetsmål negativt.

Klager har i øvrigt anført, at screeningsafgørelsen ikke er fyldestgørende, idet projektændringer er vurderet hver for sig og ikke samlet med projektet omfattet af § 25-tilladelsen af 11. februar 2021, hvilket er i strid med miljøvurderingslovens krav om fuldstændig vurdering og forbud mod salami-metoden. Det er klagers opfattelse, at der samlet set er tale om så væsentlige ændringer, at der er tale om et nyt projekt. Ifølge klager er der tale om en meget tydelig opdeling af projektet i delafgørelser, således at projektændringerne hver for sig kan anses for at være uvæsentlige, selvom de samlet må anses for at være væsentlige.

Klager har desuden anført, at der mangler en vurdering af, om de aktuelle afværgeforanstaltninger fortsat kan sikre opretholdelsen af yngle- og rasteområdets økologiske funktionalitet. Derudover har klager anført klagepunkter vedrørende en anden screeningafgørelse for projektet.

2.4 Københavns Kommunes bemærkninger til klagen

Københavns Kommune har den 26. september 2025 til klagesagen bemærket, at den afgørelse, som klager omtaler som en screeningsafgørelse, er en afgørelse efter vandløbsloven og ikke efter miljøvurderingsloven. I forlængelse heraf har kommunen bemærket, at i tilladelsen efter vandløbsloven til etablering af en 34 m lang rørlægning indgår en afgørelse efter miljøvurderingsloven om, at ændringerne i forhold til det projekt, som er miljøvurderet og meddelt § 25-tilladelse til af 11. februar 2021, ikke er omfattet af lovens bilag 2, pkt. 13, litra a. Kommunen har desuden bemærket, at miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13, litra a, anvendes, når bygherre vil foretage mindre ændringer af et projekt, efter at § 25-tilladelsen er meddelt, og at det som udgangspunkt er bygherre, der skal vurdere, om ændringerne er omfattet af bilagspunktet og derved om der skal indsendes en ansøgning efter miljøvurderingsloven. Kommunen er enig i bygherres vurdering af, at ændringerne ikke falder ind under bilagspunktet.

Videre har Københavns Kommune bemærket, at det er vurderet, at ændringen ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde. Det er vurderingen, at ændringen ikke vil medføre væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, idet det påvirkede område ikke fungerer som yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter, at ændringen ikke vil have nogen betydning for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området N143, og at ændringen ikke vil have en betydning for vandmiljøet. Kommunen har herefter bemærket, at den påklagede afgørelse udelukkende vedrører rørlægning af en begrænset strækning af grøften og ikke udledninger til grøften eller afvandsforhold på byggepladsen eller omkringliggende arealer. Kommunen har derfor fastholdt vurderingen af, at afgørelsen ikke vil påvirke vandkvalitet eller andre natur- og miljømæssige forhold i Natura 2000-området.

Yderligere har Københavns Kommune bemærket, at vandstandssænkningen på 0,6-1,1 cm umiddelbart opstrøms for indløbet til den rørlagte strækning er den beregnede forskel i et status- og et planscenarie. Hertil har kommunen bemærket, at forskellen ligger inden for den generelle modelusikkerhed, hvilket i praksis betyder, at der ikke vil være en forskel på de to scenarier. Kommunen har derfor vurderet, at rørlægningen ikke vil påvirke afstrømningsforhold i grøften.

For så vidt angår opdeling i delafgørelser har Københavns Kommune bemærket, at projektændringerne er af forskellig karakter, som der er opstået behov for hen ad vejen, efter at § 25-tilladelsen er meddelt, og som ikke var kendt på tidspunktet for meddelelse af tilladelsen. Kommunen har i den forbindelse bemærket, at nogle af ændringerne er vurderet til at falde uden for miljøvurderingslovens anvendelsesområde, mens andre ændringer er screenet efter lovens § 21. Herudover har kommunen bemærket, at der ikke er en funktionel indbyrdes sammenhæng mellem ændringerne, og at de har potentielt forskellige påvirkningsområder. Kommunen har også bemærket, at det ikke er vurderet, at der vil være kumulative effekter i forhold til eventuelle miljøpåvirkninger, og hvis der var, skulle det have været inddraget successivt. Derudover har kommunen bemærket, at det ikke er kommunens vurdering, at projektændringen i sig selv eller sammen med andre projektændringer har en væsentlig skadelig virkning på miljøet, og hvis kommunen var kommet frem til en anden konklusion, ville bygherre få en afgørelse med krav om gennemførelse af en miljøkonsekvensvurdering.

Herudover har Københavns Kommune bemærket, at projektændringen, der er givet tilladelse til efter vandløbsloven, ikke er en afværgeforanstaltning, men er en nødvendig anlægsmæssig foranstaltning for at kunne gennemføre vejbroprojektet. Kommunen har i forlængelse heraf bemærket, at der i tilladelsen efter vandløbsloven er helt almindelige vilkår til sikring af, at anlæggelse af de 34 m rør udføres forsvarligt, som beskrevet og efter lovgivningen.

2.5 Andre bemærkninger til klagen

Ansøger har den 17. oktober 2025 til klagesagen bemærket, at afgørelsen efter miljøvurderingsloven ikke har karakter af en screeningsafgørelse, men at Københavns Kommune i afgørelsen efter vandløbsloven har vurderet, at projektændringerne ikke falder ind under miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13, litra a. Ifølge ansøger har kommunen således vurderet, at projektændringerne ikke kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, hvorfor kommunen ikke har foretaget en screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21.

Desuden har ansøger bemærket, at der ikke er en sådan forbundethed mellem projektændringerne i den påklagede afgørelse og projektændringer om øget jordhåndtering, at miljøpåvirkningen fra projektændringerne skulle have været vurderet kumulativt med miljøpåvirkningen fra projektændringerne om den øgede jordhåndtering. Projektændringerne er af forskellig

karakter, og der er ikke nogen funktionel indbyrdes sammenhæng mellem ændringerne, ligesom de har potentielt forskellige påvirkningsområder. Ansøger har desuden bemærket, at forbuddet mod projektopdeling ikke indebærer et generelt krav om, at enhver ændring til et allerede godkendt projekt automatisk skal vurderes sammen med andre projektændringer.

I forhold til de enkelte projektændringer har ansøger bemærket, at det ikke er korrekt, at baggrunden for alle projektændringerne beror på ny viden om områdets "forøgede forureningsgrad", grundvandsniveau og hydrologiske forhold. De projektændringer, der har været til det samlede projekt, kan ikke anses for at have den fornødne forbundethed med projektændringerne i form af rørlægning

Herudover har ansøger bemærket, at det oprindeligt var forudsat, at adgangsvejen til Fælledby blev anlagt som en pladebro, så berøringen af Hovedgrøften Syd kunne begrænses til arbejder i forbindelse med brofæster på hver side af grøften, men at det er ændret således, at der anlægges en røroverkørsel. Den ændrede plan vedrørende rørføringen har således ikke haft baggrund i jordforureningsforhold eller lignende, men skyldes derimod, at rørføringen er mere harmonisk og mere passende for området, idet der allerede er flere steder, som er rørlagte med passager over kanalen. Ansøger har i den forbindelse bemærket, at rørlægningen også medfører anlægsarbejder af et mindre omfang. Videre har ansøger bemærket, at ændringen af rørføringen derfor har baggrund i almindelige praktiske overvejelser, som typisk opstår i forbindelse med byggeprojekter, hvor der løbende foretages tilpasninger af tekniske løsninger ud fra hensyn til økonomi og praktisk gennemførlighed.

Herudover har ansøger bemærket, at miljøpåvirkningen af projektændringen i form af rørlægningen ikke skulle have været vurderet kumulativt med hovedprojektet og efterfølgende projektændringer. I den forbindelse har ansøger bemærket, at miljøpåvirkning af rørføring i vandløbet ikke er behandlet i miljøkonsekvensrapporten, men det er kort nævnt i miljøkonsekvensrapporten, at der er eksisterende rørlagte vandløb. Ifølge ansøger må øvrig vandføring i vandløb herefter anses for et forhold, der er adskilt fra hovedprojektet og fra de andre projektændringer. Ansøger har på den baggrund bemærket, at etablering og udvidelse af rørføringen i vandløbet mangler den fornødne nødvendige forbundethed med hovedprojektet og de efterfølgende projektændringer, ligesom rørlægningen teknisk kan etableres uafhængigt heraf, hvorfor forholdet ikke skal vurderes sammen med hovedprojektet og øvrige projektændringer.

Ansøgere har videre bemærket, at Københavns Kommunes godkendelse af diverse projektændringer ikke er udtryk for brug af salamimetoden. I forlængelse heraf har ansøger bemærket, at det ikke udgør ulovlig projektopdeling, såfremt kravet om at inddrage kumulative virkninger ved vurderingen af et projekt overholdes. Herudover har ansøger bemærket, at det ikke er i strid med miljøvurderingsreglerne, at et godkendt projekt kan ændres,

ligesom det til dels er uundgåeligt, at der kan opstå behov for visse justeringer eller tilpasninger af et vedtaget projekt af en størrelse, kompleksitet og tidsramme som Fælledby.

Ansøger har yderligere bemærket, at vandstandssænkningen er en ubetydelig tilstandsændring, som også ligger inden for den generelle modelusikkerhed. Ifølge ansøger er der derfor taget tilstrækkeligt hensyn til vandstandssænkningen. Ansøger har bemærket, at med den valgte store rørdiameter på 1 m er det sikret, at vandføringen i Hovedgrøften Syd ikke påvirkes.

Ansøger har desuden bemærket, at Københavns Kommune har foretaget en vurdering af projektets påvirkning af Nordlige Øresund ud fra, at projektet ikke indebærer nye udledninger og derved heller ikke udledninger af forurenende stoffer. Ansøger har hertil bemærket, at i den påklagede tilladelse er der alene truffet afgørelse om rørlægning af mindre dele af et eksisterende vandløb og ikke en ny udledning eller lignende til grøften, hvorfor der ikke vil tilføres ny forurening.

Endvidere har ansøger bemærket, at projektændringerne i form af rørlægning hverken i sig selv eller sammen med de øvrige projektændringer er så væsentlige, at tilladelse ikke kan gives uden en ny § 25-tilladelse. Ansøger har i den forbindelse anført, at der ikke sker ændret udledning til vandløbet som følge af projektændringen, og at rørlægningen ikke vil medføre vandføringsmæssige ændringer i vandløbet eller vil kunne påvirke de øvrige forhold. Ansøger har desuden bemærket, at § 25-tilladelsen ikke indeholder vilkår om rørlægning af vandløbet, eftersom vandløbsloven regulerer dette forhold.

Ansøger har derudover bemærket, at det er uden betydning, at der er indhentet supplerende oplysninger, idet de er indhentet med det formål at træffe en afgørelse efter vandløbsloven og ikke til brug for afgørelsen om, at projektændringen ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde. I forlængelse heraf har ansøger bemærket, at muligheden for at indhente supplerende oplysninger i forbindelse med en afgørelse efter vandløbsloven er hjemlet i den almindelige forvaltningsret, ligesom den ansvarlige myndighed har direkte hjemmel i vandløbslovens § 58 til at anmode om oplysninger med betydning for afgørelser efter vandløbsloven. Desuden har ansøger bemærket, at der ikke er indhentet omfattende yderligere miljøundersøgelser, men at det alene er en præcisering af allerede indsendte eller i forvejen kendte oplysninger.

Ansøger har yderligere bemærket, at Københavns Kommune kan fastsætte vilkår som en del af tilladelsen, og at vilkårene i tilladelsen er sædvanlige vilkår efter vandløbsloven.

Ansøger har også bemærket, at projektændringerne ikke medfører andre eller nye påvirkninger, og at det vil kunne afvises, at projektændringerne

medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området. Projektændringerne medfører ikke en udledning til hovedgrøften. I den forbindelse har ansøger bemærket, at det ikke er ny viden, at hovedgrøften udmunder til et vandområde, som er i et Natura 2000-område.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

- 1) Om projektet for rørlægning af del af privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde
- 2) Afgørelsen efter vandløbsloven

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Københavns Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

Ansøger har anmodet om at ophæve den opsættende virkning for klagen efter vandløbsloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet har i stedet valgt at realitetsbehandle sagen.

For så vidt angår klagepunkterne om en anden screeningsafgørelse vedrørende projektet, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at klager har indgivet en særskilt klage over denne afgørelse.⁶ Nævnet vil tage særskilt stilling til denne afgørelse på et senere tidspunkt.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger om miljøvurderingsloven

Efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet behandle klager over screeningsafgørelser efter lovens § 21, for så vidt angår retlige spørgsmål, klager over § 25-tilladelser samt klager over tilsynsafgørelser efter § 46. Afgørelser, som en myndighed træffer om, at et projekt ikke er omfattet af og ikke skal behandles efter miljøvurderingsloven, kan efter nævnets praksis også påklages.⁷

⁶ Sagsnr. 25/08920.

⁷ Se bl.a. sagerne NMK-34-00617 og 18/05071.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglige hensyn, lighed og proportionalitet.

Klage over retlige spørgsmål skal ses i modsætning til klage over skønmæssige spørgsmål, som omfatter myndighedernes konkrete vurdering og afvejning af hensyn ved behandling af en sag om miljøvurdering af et konkret projekt. Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan dermed ikke tage stilling til, om en lovlig afgørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser.

Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke i sig selv grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurene herfor.

3.2.2 Ad 1) Miljøvurderingslovens anvendelsesområde

Efter miljøvurderingslovens § 2, stk. 1, nr. 2, finder loven anvendelse på projekter omfattet af bilag 1 og 2, jf. dog § 4. Bilag 1 og 2 til miljøvurderingsloven angiver dermed udtømmende, hvilke projekter der er eller kan være omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse efter § 25.

Af miljøvurderingslovens § 5, nr. 6, fremgår det, at der ved et ”projekt” forstås:

- ”a) Gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder nedrivning.
- b) Andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder dem, der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.”

Formålet med miljøvurderingsreglerne er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til projekttyper, der kan påvirke miljøet væsentligt.

Det følger således af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Projekter omfattet af lovens bilag 1 er altid omfattet af kravet om tilladelse med tilhørende miljøvurdering, inden de kan påbegyndes, jf. § 15, stk. 1, nr. 1.

Projekter omfattet af bilag 2 er omfattet af kravet om miljøvurdering og tilladelse, når der er truffet afgørelse (screeningsafgørelse) om, at det konkrete projekt må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 15, stk. 1, nr. 2, jf. § 21.

Miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13, litra a, omhandler ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller nærværende bilag, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 1).

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at ved en vurdering af, om en ændring kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, er det væsentligt at se på, hvilke typer af miljøpåvirkninger anlægget kan give anledning til, og om disse vil blive forstærket, formindsket eller ændrede som følge af ændringen. Hvis det ikke kan udelukkes, at ændringen kan have skadelige indvirkninger på miljøet, vil der være en pligt til at foretage en screening.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Københavns Kommune i 2021 har truffet afgørelse om § 25-tilladelse til etablering og drift af byudvikling af Vejlands Kvarter, og at kommunen den 30. juni 2025 har vurderet, at det ansøgte projekt om rørlægning af del af et privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej ikke er omfattet af miljøvurderingsloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13, litra a, og at projektet derfor skulle have været screenet i henhold til kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 6.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at ændringen både medfører en fysisk ændring på i alt 44 m af vandløbet og en ændring i selve metoden for anlægsarbejdet, hvor der opføres en dæmning af sandsække dækket med presenninger til overpumpning med nødoverløb og fjernes eksisterende bundmateriale i vandløbet samt udlægges flere nye lag både under og på begge sider af rørene. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at anlægsarbejder i et vandløb kan have en påvirkning på lokal flora og fauna i vandløbet, og at tidspunktet for og varigheden af eventuelt gravearbejde også kan have en betydning for påvirkningen heraf. Nævnet har også lagt vægt på, at et gravearbejde kan medføre sedimenttransport i vandløbet, og at opløst organisk og mineralsk materiale potentielt kan flytte fisk og andre smådyr nedstrøms.

3.2.3 Ad 2) Afgørelsen efter vandløbsloven

Miljøvurderingsloven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af VVM-direktivet.⁸ Formålet med reglerne i VVM-direktivet er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelser til projekttyper, der kan påvirke miljøet væsentligt. Endvidere skal reglerne sikre, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af deres indvirkninger på miljøet, inden der gives tilladelse, jf. direktivets artikel 2, stk. 1.

Videre følger det af 2. betragtning i direktivets præambel, at indvirkningerne på miljøet bør tages i betragtning på et så tidligt stadium som muligt i alle tekniske planlægnings- og beslutningsprocesser. Dette er endvidere understreget af EU-Domstolen i Delena Wells-dommen.⁹

Da Københavns Kommunes afgørelse om, at rørlægningen ikke er omfattet af miljøvurderingsloven, med den foreliggende afgørelse ikke længere er gældende, finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der ikke foreligger den nødvendige stillingtagen til projektet efter miljøvurderingsreglerne, inden afgørelsen om tilladelse efter vandløbslovens § 6, § 17, § 47, § 48 og § 49 blev meddelt. Afgørelsen efter vandløbsloven lider derfor i sig selv af en væsentlig retlig mangel.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har herved lagt vægt på, at formålet med en miljøvurdering bl.a. er, at der tages hensyn til projektets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet *forud* for, at myndigheden træffer afgørelse om projektet. Nævnet har desuden lagt vægt på, at formålet med en miljøvurdering netop er at sikre, at integrationen af miljøhensyn foretages på et så tidligt tidspunkt, at det er muligt at inddrage miljømæssige aspekter i tilladelsens udformning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at en ny afgørelse efter vandløbsloven skal afvente, at Københavns Kommune eventuelt har truffet en screeningsafgørelse og om nødvendigt truffet en § 25-tilladelse.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Københavns Kommune i forbindelse med en ny behandling af sagen bør vejlede bygherre om, at denne skal ansøge om projektet, jf. miljøvurderingslovens § 18, stk. 1. Ved vurderingen af, om ændringen på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. miljøvurde-

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projektets indvirkning på miljøet, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projektets indvirkning på miljøet.

⁹ EU-Domstolens afgørelse af 7. januar 2004, sag C-201/02, Delena Wells, præmis 42, 50 og 51.

ringslovens § 21, skal kommunen tage hensyn til kriterierne i lovens bilag 6.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Københavns Kommunes afgørelse af 30. juni 2025 om, at projekt for rørlægning af del af privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej til Fælledby ved Vejlands Allé på matr.nr. 1aa og 182c Eksercerpladsen, København, ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven og hjemviser sagen til fornyet behandling i Københavns Kommune.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver desuden Københavns Kommunes afgørelse af 30. juni 2025 om tilladelse til rørlægning af del af privat vandløb i forbindelse med etablering af adgangsvej til Fælledby ved Vejlands Allé på matr.nr. 1aa og 182c Eksercerpladsen, København, og hjemviser sagen til fornyet behandling i Københavns Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Københavns Kommune (Teknik- og Miljøforvaltningen, j.nr. 2025-0240560) samt for klager og dennes eventuelle repræsentant (j.nr. 10247) via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://mfkn.naevneneshus.dk>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Stedfortrædende formand